

ע"פ (חיפה) 54448-05-24 - דן אלגבי נ' מדינת ישראל

ע"פ (חיפה) 54448-05-24 - דן אלגבי נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

ע"פ (חיפה) 54448-05-24

דן אלגבי

נגד

מדינת ישראל

המחלקה לחקירות שוטרים

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[03.11.2024]

כבוד השופט ליפשיץ

כבוד השופטת ציגלר

כבוד השופט מנדלבום

באמצעות באת כוחו - עו"ד תמי אולמן

פסק דין

כללי

ערעור על גזר דינו של בית המשפט קמא (כב' השופטת מריה פיקוס בוגדאנוב) מיום 6.5.2024. הערעור מתייחס להחלטת בית המשפט קמא שלא לבטל את הרשעת המערער בעבירה שיוחסה לו. המערער, יליד 1962, שירת במועד הרלוונטי להליך זה (שנת 2019) כשוטר במשטרת ישראל בתפקיד מש"ק נקודת משטרה במג"ב. ביום 23.7.19 נערך חיפוש בביתו על בסיס צו בית המשפט במהלכו הוא יצא לחצר הבית, קרע דף שהיה ברשותו בו היו רשומים פרטי מספרי רכב, והשליך אותו לחצר שכנו. העבירה שיוחסה לו בגין מעשה זה הייתה שיבוש מהלכי משפט, לפי ס' 244 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

המערער הודה באמור לעיל במסגרת הסדר טיעון במהלך שמיעת ראיות. ההסדר כלל את תיקון כתב האישום, וכן כלל הסכמות ולפיהן לאחר הרשעת המערער ולאחר שיוגש תסקיר קצין המבחן, הוא יוכל לבקש לבטל את ההרשעה. ההסדר גם כלל הסכמה חלקית לעניין העונש, שאינה מעניינת כעת. תסקיר שירות המבחן ותמצית גזר הדין של בית המשפט קמא

עובר לטיעוני הצדדים לעונש הגיש שירות המבחן תסקיר שסקר את קורותיו של המערער. עולה, בקצרה, כי בתפקידו האחרון שימש המערער כמש"ק בט"ש במועצה המקומית חוף הכרמל וזמן מה לאחר האירוע הוא פרש לגמלאות. נסקרו בעיותיו הרפואיות והאחרות שמטעמי צנעת הפרט לא נרחיב בהן. המערער קיבל אחריות על מעשיו ותיאר כי בעת החיפוש בביתו הוא חש מתח וחרדה והדבר הוביל אותו לקרוע את הנייר, הגם שלא ידע מה מטרת החיפוש. שירות המבחן התרשם מהמערער כבעל יכולת ביטוי גבוהה, וכן צוין כי השירות במשטרה היווה עבורו מקור משמעותי לתחושת ערך וזהות ולאחר פרישתו הוא מצוי בשלב גיבוש זהות חדשה. שירות המבחן התקשה להבין את מניעי המערער, וצוין כי הוא נטה לצמצם מחומרת מעשיו. שירות המבחן הפנה לטענת המערער ולפיה הוא ומשפחתו מעוניינים להגר לפורטוגל, והוא חושש שהרשעתו תפגע בסיכויי לקבלת אזרחות פורטוגלית. על רקע כלל הנתונים לעיל המליץ שירות המבחן לבטל את ההרשעה, בנימוק שהותרת ההרשעה על כנה עלולה לפגוע במימוש תכניותיו של המערער וכן עלולה לפגוע בתדמיתו כאדם שומר חוק.

בית המשפט קמא דחה, כאמור לעיל, את עתירת המערער לביטול הרשעה. נקבע כי הוא אינו עומד באף לא אחד משני התנאים המצטברים שנקבעו בפסיקה - הראשון, סוג עבירה שמאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ובכלל זאת בשיקולי גמול והרתעה; והשני, פגיעה ממשיכה בשיקום הנאשם בהתחשב בנסיבותיו האישיות (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, נב(3) 337 (1997) (להלן: הלכת כתב)). לגבי התנאי הראשון, נקבע כי מעשי המערער (קריעת הדף וביצוע העבירה של שיבוש מהלכי משפט) פגעו בשורה של ערכים חברתיים מוגנים ובכלל זה פגיעה באמון הציבור, פגיעה בטוהר המידות ובתקינות פעולת המנהל. נקבע בהקשר זה כי: " (...) עבירה זו שבוצעה על ידי הנאשם כשהוא משרת כשוטר, אינה מאפשרת ביטול הרשעה מבלי לפגוע פגיעה מהותית ביתר שיקולי הענישה והאינטרס הציבורי המחייב תגובה עונשית הולמת למעט מקרים חריגים ביותר. הניסיון לשבש את פעולת השוטרים בעת חיפוש כל זאת בשל עניין אישי של הנאשם אינו עולה בקנה אחד עם סיום ההליך ללא הרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה. זאת ועוד, העבירה שביצע הנאשם נוגעת באופן ישיר לסוגיית יושרו האישי". ובאשר לתנאי השני, נקבע כי טענת המערער שהרשעתו תמנע ממנו לקבל אזרחות זרה ובכך גם תסוכל תכנית המשפחה להגר לפורטוגל, היא טענה כללית וערטילאית והמערער לא הרים את הנטל המוטל עליו בהקשר זה. בסופו של דבר, תוך שבית המשפט קמא הפנה לכלל הנתונים העומדים לזכות המערער (הודאתו, גילו, מצבו הרפואי, שירותו המשטרתי והמלצות שירות המבחן) הוחלט על השתת מאסר על תנאי בלבד. תמצית טענות הצדדים

הערעור מופנה כולו, כאמור בפתח פסק הדין, כנגד החלטת בית המשפט קמא שלא לבטל את הרשעת המערער. נטען כי בית המשפט לא נתון משקל לכך כי המסמך אותו קרע המערער נתפס בפועל, והתגלה - כך נטען - כחסר ערך לחקירה. עוד נטען כי בית המשפט קמא לא נתן משקל ראוי לחלוף הזמן מאז האירוע, לנתוני האישיים של המערער (כולל המשפחתיים והרפואיים), להודאתו ולקבלת האחריות על מעשיו. באופן קונקרטי לסוגיית ההרשעה נטען, כי בית המשפט קמא שגה בכך שקבע כי מעשהו של המערער אינו מאפשר ביטול הרשעה, והרי - כך נטען - על פי הסדר הטיעון הצדדים היו רשאים לטעון בהקשר זה. זאת ועוד, באת כוח המערער הפנתה למספר הליכים שהסתיימו בהסדרים מותנים ונגעו לשוטרים שהוחשדו בעבירה של שיבוש מהלכי משפט. נטען בהקשר האחרון, כי מדובר במקרים שאינם נופלים בחומרתם מענייננו, ולכן הדבר צריך להשליך לכל הפחות גם לעניין הרשעת המערער. באשר לתנאי השני והנוגע לתוכניות המערער ומשפחתו להגר לפורטוגל, נטען כי קיים קושי פרקטי בהוכחת הפגיעה האפשרית בהוצאת דרכון, והיה מקום להסתפק בהקשר זה בידיעה הכללית שמי שנושא לחובתו הרשעה יתקשה בהוצאת אזרחות זרה.

המשיבה תמכה טיעוניה בהחלטת בית המשפט קמא. הודגש כי גם אם המערער לא קרע את הדף בהיותו בתפקיד, הוא ידע - בשים לב לכך ששירת אותה עת במשטרה שנים רבות - כי מעשהו משבש את החקירה, או לכל הפחות עלול לשבשה. עצם תפיסת המסמך שהושלך והעובדה שהחקירה לא שובשה בפועל, אינה מעלה ואינה מורידה בשים לב ליסודות העבירה שאינה דורשת תוצאה. באשר לטענה הנוגעת להליכים אחרים שהסתיימו בהסדרים מותנים, נטען כי יש לעשות הפרדה בין התנאים שנקבעו בהלכת כתב ובהם המערער אינו עומד, לבין התנאים הרלוונטיים להסדרים מותנים וביניהם קבלת אחריות בשלב מוקדם של ההליך. בענייננו, כך נטען, המערער לא עמד בתנאים הנדרשים להסדר מותנה. עוד צוין בהקשר זה, כי בשלבים מוקדמים של ההליך טען המערער לאכיפה בדרנית בהקשר דומה (נטען כי המאשימה אינה נוהגת להגיש כתבי אישום כאשר העבירה היחידה היא שיבוש מהלכי משפט) וטענתו זו נדחתה (החלטה מיום 29.6.2022).

דיון והחלטה

לאחר שבחנו את טענות הצדדים וכל כלל הנתונים הרלוונטיים, הגענו למסקנה שיש מקום לדחות את הערעור, וכי אין להתערב בהחלטת בית המשפט קמא בהקשר להרשעה. תנאי הלכת כתב צוינו לעיל, ונוסיף כי בהתאם לדין אי-הרשעה היא חריג לכלל, שתיושם רק במקרים יוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה (הלכת כתב פסקה 6; וכן ר' בנדון, לדוגמה, רע"פ 8148/21 דרבאשי נ' מדינת ישראל (29.11.21)). נקבע כי השיקולים הנוגעים לתנאי הראשון הם, בין היתר, חומרת העבירה, נסיבותיה ותוצאותיה; ולעניין הנזק הצפוי, נקבע כי יש לבחון את השפעת ההרשעה על אופק חייו הנוכחי והעתיד של הנאשם, ועל תפקודו הנורמטיבי בחברה. זאת ועוד, על הטוען לביטול הרשעה להניח ככלל תשתית לאפשרות של פגיעה חמורה וקונקרטיה בשיקומו אם יורשע, ואין להידרש על פי רוב לאפשרויות תיאורטיות.

בענייננו, המערער הודה כי קרע והשליך את הנייר הרלוונטי "בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עוות דין" (ס' 244 לחוק העונשין). משכך, טענתו כי מדובר במסמך חסר חשיבות היא מוקשית, מה גם שמדובר בנתון שלא נכלל בעובדות כתב האישום המתוקן ואינו מוסכם. זאת ועוד, צודקת המשיבה בטענתה כי בחינת מכלול נסיבות האירוע, ובכלל זאת היות המערער שוטר ותיק האמון על שמירת החוק ומודע למשמעות ותוצאות מעשיו, מקשה על הגעה למסקנה כי מכלול נתוני העניין צולחים את התנאי הראשון בהלכת כתב. נתנו דעתנו לטענה כי במקרים אחרים הסתיימו הליכים כנגד שוטרים - שהוחשדו בעבירת השיבוש - בהסדרים מותנים, אך מקובלת עלינו עמדת המשיבה כי תנאי בסיסי לכך הוא קבלת אחריות של ממש בשלב מוקדם של ההליך, מה שלא התקיים בענייננו. למעשה, גם בפני שירות המבחן מסר המערער גרסה מעמעמת ומצמצמת. באשר לתנאי השני בדבר פגיעה בעתידו של המערער, צדק בית המשפט קמא בציינו כי מעבר לטענות כלליות בדבר קשיים בהוצאת דרכון, ומלבד טענות שאינן קונקרטיות על אודות כוונה להגר לפורטוגל, לא הובא דבר. מזכיר, כי הנטל בנדון הוא על המערער, וזה - כאמור - לא הורם. סוף דבר, אנו מורים על דחיית הערעור. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים. ניתן היום, ב' חשוון תשפ"ה, 03 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

ג. ציגלר, שופטת

ש. מנדלבוים, שופט